

Derde Voortgangsrapportage PMR/750ha

Vastgesteld door het Bestuurlijk Overleg PMR/750ha op 15 februari 2008

Actuele stand van zaken

Nadat de Eerste Kamer op 20 november 2006 het groene licht had gegeven voor de start van de uitvoeringsfase van PMR en de daarbij behorende financiering van de deelprojecten, is PMR/750ha in een stroomversnelling gekomen. De provincie Zuid-Holland, de gemeente Rotterdam en de Stadsregio Rotterdam staan voor de volgende opgave:

- Sturing op het Programma PMR/750ha: interbestuurlijke programmacoördinatie met als kerntaken sturing op resultaat, voortgang, tijd, budget en risico's zoals omschreven in de PKB PMR en Uitwerkingsovereenkomst PMR/750ha (UWO);
- De feitelijke realisatie van de onder het programma vallende deelprojecten:
 - o Landschapspark Buytenland op Midden-IJsselmonde (600ha natuur- en recreatiegebied), projecttrekker provincie Zuid-Holland;
 - o Noordrand van Rotterdam bestaande uit de Schiebroekse en Zuidpolder ("Vlinderstrik", 100 ha natuur- en recreatiegebied) en de Schiezone (50 ha natuur- en recreatiegebied), projecttrekker gemeente Rotterdam;
 - o Groene Verbinding (verbinding voor langzaam verkeer over infrastructuurbundel), projecttrekker Stadsregio Rotterdam.

In bijlage 1 is een kaart opgenomen met een overzicht van de genoemde deelprojecten.

Deze Derde Voortgangsrapportage PMR/750ha heeft betrekking op de periode van 1 juli 2007 tot en met 31 december 2007. Voor elk onderdeel volgt op hoofdlijnen een beschrijving van de voortgang.

Voortgang op de onderdelen

- Programma PMR/750ha:
Het Programma PMR/750ha kent een eigen uitvoeringsdynamiek over een periode van 15 jaar. Om de dubbele doelstelling waar te maken, spannen partijen zich maximaal in om de voortgang inzake de planvorming, uitvoering van de grondverwerving en exploitatie te bespoedigen. De PKB PMR, de UWO PMR/750ha en het in 2007 vastgestelde Uitvoeringsprogramma PMR/750ha zijn hierbij leidend.

Programmabeheersstructuur PMR/750ha

Als eerste aanspreekpunt voor het Programma PMR/750ha heeft de provincie Zuid-Holland samen met haar bestuurlijke partners de Stadsregio Rotterdam en de gemeente Rotterdam afspraken gemaakt over de onderlinge taak- en rolverdeling en samenwerking. Deze afspraken zijn als uitwerking van de UWO PMR/750ha vastgelegd in een programmabeheersstructuur (zie bijlage 2). Sluitstuk daarvan is de Administratieve Organisatie, waarbij in het programma op productniveau de voorwaarden worden geschapen voor eenduidigheid in sturing, control, administratie en informatiestromen. Eind 2007 is het Handboek Administratieve Organisatie / Interne Beheersing voor het Programma PMR/750ha afgerond. In het eerste kwartaal van 2008 wordt dit handboek door de bestuurlijke partners vastgesteld.

- PKB-doel: Landschapspark Buytenland op Midden-IJsselmonde (600ha natuur en recreatiegebied)

Organisatie

De uitvoeringsorganisatie staat voor de volgende inhoudelijke opgaven:

- De planprocedures (MER, bestemmingsplan) plannen, begeleiden en uitvoeren;
- Komen tot één ruimtelijke planvariant en de juridische verankering daarvan;
- De grondverwervingsstrategie opzetten en uitvoeren;
- Uitwerking geven aan de ontwikkeling, inrichting en het uiteindelijk beheer.

Planvorming

Op 3 juli 2007 heeft de Rijksadviseur voor het Landschap een advies gepresenteerd waarin hij een basisplan en drie inrichtingsalternatieven voor het plangebied schetst. Op basis van het vastgestelde basisplan voor het Landschapspark Buytenland en het advies van de Rijksadviseur is de startnotitie voor de milieueffectrapportage opgesteld.

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland hebben op 28 augustus 2007 met de startnotitie ingestemd. De gemeente Albrandswaard heeft de startnotitie in de inspraak gebracht (van 20 september tot en met 18 oktober 2007). Op 26 en 27 september 2007 hebben de gemeenten Albrandswaard en Barendrecht inspraakbijeenkomsten georganiseerd. Op de startnotitie zijn vervolgens 58 reacties binnengekomen, waarin o.a. de Albrandswaardse variant, de problematiek van de golfsport en de bijbehorende verkeersontsluiting centraal staan. Op 22 november heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (Cie. m.e.r.) haar advies voor de richtlijnen voor het milieueffectrapport uitgebracht, waarbij de commissie expliciet aandacht besteedt aan genoemde onderwerpen. Op 17 december 2007 heeft de gemeenteraad van Albrandswaard de richtlijnen met een viertal aanvullingen vastgesteld. Deze aanvullingen betreffen de interne verkeersstructuur, de precieze begrenzing van het gebied, de invloed van het nabijgelegen voorziene recreatief concentratiepunt en een verplaatsing van de bestaande golfbaan naar een locatie buiten het gebied. In de eerste helft van 2008 wordt het milieueffectrapport (MER) voorbereid. Een eerste stap hierbij is het uitwerken van de te onderzoeken alternatieven. Het is de opzet dat de Stuurgroep Landschapspark Buytenland deze alternatieven op 7 maart 2008 vaststelt. Daarna worden de milieueffecten van deze alternatieven in beeld gebracht en wordt het Meest Milieuvriendelijke Alternatief opgesteld (MMA). Vervolgens zullen de verantwoordelijke bestuurders een Voorkeursalternatief (VKA) bepalen. Parallel aan de voorbereiding van het MER door de provincie Zuid-Holland bereidt de gemeente Albrandswaard het voorontwerp-bestemmingsplan Landschapspark Buytenland voor. Het MER en het voorontwerp-bestemmingsplan worden vervolgens tegelijkertijd in de inspraak gebracht. De planning is erop gericht dat het voorontwerp-bestemmingsplan is vastgesteld wanneer het Bestemmingsplan Maasvlakte 2 bij de Raad van State ligt (vierde kwartaal 2008). In bijlage 3 is een tijdlijn opgenomen met de bereikte en de geplande mijlpalen.

Grondverwerving

In oktober 2007 heeft de gemeenteraad van Albrandswaard op basis van de Wet voorkeursrecht gemeenten het voorkeursrecht gevestigd voor het Landschapspark Buytenland. Dit betekent dat grondeigenaren die hun grond willen verkopen de grond voortaan eerst aan de overheid moeten aanbieden. Het voorkeursrecht brengt rust op de lokale grondmarkt, voorkomt ongewenste grondspeculatie en heeft een sterke signaalfunctie.

Zolang het bestemmingsplan niet is vastgesteld, is de provinciale inzet gericht op het 'minnelijk' verwerven van gronden, waarbij de grondeigenaar en de provincie in overleg komen tot een prijs en voorwaarden voor verkoop. De provincie heeft in de tweede helft van 2007 gesproken met grondeigenaren, agrariërs (zowel eigenaren als pachters) en bewoners zonder bedrijf. Tijdens deze gesprekken is geïnventariseerd of hun wensen in te passen zijn in het plan. Het gaat om wensen inzake verkoop, transformatie en verplaatsing van bedrijven.

In de tweede helft van 2007 zijn voor de eerste percelen taxaties en bodemonderzoeken uitgevoerd. De onderhandelingen hierover lopen nog. De provincie werkt aan het beschikbaar krijgen van ruilgronden voor bedrijven die verplaatst willen worden naar andere agrarische gebieden. Ten slotte is er een aantal particulieren dat gebruik wil maken van zelfrealisatie, waarbij zij de bestemming natuur en recreatie willen realiseren op eigen gronden. In 2008 wordt onderzocht of deze plannen passen in het toetsingskader.

Voorbereiding op het beheer

Gelet op het feit dat beheerders vanuit hun expertise goede adviezen kunnen geven over kostenoptimalisatie van de verschillende inrichtingsvarianten, heeft de provincie tijdens de planvorming in 2007 gesprekken gevoerd met potentiële eindbeheerders. Er is een programma van eisen voor het beheer opgesteld. Aan de beheerders is gevraagd om op basis van dit programma een voorstel voor het beheer te schrijven. Het is de opzet om in 2008 de eindbeheerder(s) te selecteren.

Communicatie

De provincie Zuid-Holland heeft in nauwe samenwerking met de gemeente Rotterdam en de Stadsregio Rotterdam de website www.kiezenvoorgroen.nl ingericht. De website is online gegaan. Via de website worden alle bij het Landschapspark Buytenland betrokken partijen tijdig geïnformeerd over actuele ontwikkelingen in het gebied.

De 'Informatiekrant Landschapspark Buytenland' van de provincie Zuid-Holland en de gemeente Albrandswaard is in de verslagperiode twee keer verschenen. Twee informatieavonden in de regio hebben bijgedragen aan de versterking van de dialoog met de omgeving en het betrekken van de gebruikers bij de ontwikkelingen van het gebied. Begin juli zijn ongeveer 200 personen afgekomen op de presentatie van het basisplan voor Landschapspark Buytenland door de Rijksadviseur. Het basisplan is goed ontvangen. Tevens is er eind september tijdens de terinzagelegging van de startnotitie voor de milieueffectrapportage een informatieavond gehouden. Het in juni 2007 geopende informatiepunt de Buytenhof is verder ingericht.

- PKB-doel: Noordrand: Schiezone (50ha natuur- en recreatiegebied) en Schiebroekse en Zuidpolder (“Vlinderstrik”, 100ha natuur- en recreatiegebied)

Organisatie

In de verslagperiode is de uitvoeringsorganisatie van de gemeente Rotterdam aangepast op de voortgang van de projecten.

Schiezone

De organisatie van de Schiezone richt zich nu met name op het juridisch verankeren van het vastgestelde ruimtelijke plan voor het gebied. Dit betreft het plannen, begeleiden en uitvoeren van de planprocedures. Daarnaast richt de organisatie zich op de daadwerkelijke aanleg en inrichting van het natuur- en recreatiegebied. Dit betreft het uitvoeren van de verwervingsstrategie en het nader uitwerken van de inrichting en het beheer van het gebied. Dit gaat in nauwe samenwerking met de Vereniging Natuurmonumenten, met wie de afspraken in het laatste kwartaal van 2007 officieel zijn vastgelegd. Verder maken de deelgemeente Overschie en de Stadsregio Rotterdam deel uit van de uitvoeringsorganisatie.

Vlinderstrik

De organisatie van de Vlinderstrik is ongewijzigd, maar heeft wel gekozen voor een extra verdiepingsslag in de uitwerking van de ruimtelijke planvariant. Hierbij is tevens ingezet op een stevig participatietraject. Deze organisatie staat dus nog steeds voor de volgende inhoudelijke opgaven (op volgorde):

- Komen tot één ruimtelijke planvariant en de juridische verankering daarvan;
- De grondverwervingsstrategie opzetten en uitvoeren;
- De planprocedures plannen, begeleiden en uitvoeren;
- Uitwerking geven aan de ontwikkeling, inrichting en het uiteindelijk beheer.

De deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek, de gemeente Lansingerland en de Stadsregio Rotterdam hebben een eigen rol in deze organisatie. Er is nog geen toekomstige beheerder in de projectorganisatie betrokken.

Planvorming

Conform de reguliere fasering van ruimtelijke plannen in Rotterdam is voor beide projecten – Schiezone en Vlinderstrik - afgelopen periode gewerkt aan een masterplan.

Schiezone

Op 2 oktober 2007 heeft het college van B&W van Rotterdam het Masterplan Schiezone vastgesteld. De Schiezone verbindt het open landschap van Midden Delfland met de dichte stedelijke bebouwing van Rotterdam. Door de ligging in een overgangszone dreigt het gebied dicht te slibben met bebouwing. Een duurzame groene ontwikkeling van de Schiezone voorkomt dit en behoudt de huidige kwaliteiten.

Het Masterplan Schiezone biedt een visie waarbij de beboste 'landgoederen' en open grasland - de zogenaamde 'kamers' - elkaar afwisselen. De open kamers bieden ruimte voor het ontwikkelen van natuur- en recreatiegebied en worden toegankelijk gemaakt door de aanleg van wandelpaden. Dit fijne netwerk wordt opgehangen aan

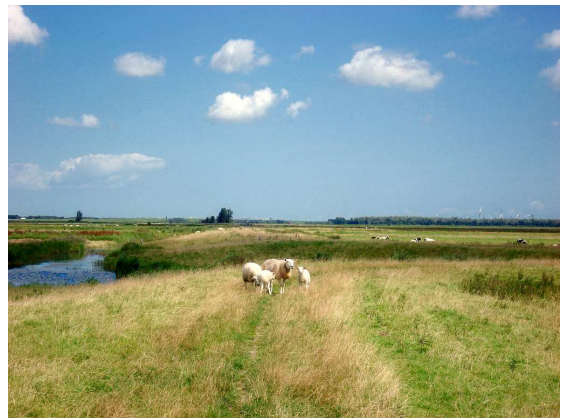
enkele (ook nieuwe) recreatieve fietspaden. Daarnaast wordt een extra verbinding gelegd met de Akerdijkse Plassen en Midden Delfland. Het Masterplan bevat een visie waarin de in de PKB benadrukte aandacht voor “(...) *de versterking van het karakter van landgoederenzone ...*” ruimtelijk is uitgewerkt. In het licht van de ruimtelijke ambitie én de structuur van het gebied, biedt het Masterplan twee kleinschalige bouwlocaties.

Voor de Schiezone is een overeenkomst met de Vereniging Natuurmonumenten gesloten waarin afspraken tussen beide partijen zijn gemaakt over de inrichting (conform Masterplan Schiezone) en het eeuwigdurend beheer van de Schiezone. Het gaat hier om een integrale ontwikkeling van 50 hectare conform de PMR-opgave en daarbij nog 14,5 ha door de Vereniging Natuurmonumenten.

De uitvoering van het Masterplan Schiezone - conform de gemaakte afspraken in de UWO PMR/750ha - is haalbaar binnen de gestelde (financiële) kaders. Het Masterplan Schiezone vormt de basis voor het op te stellen bestemmingsplan, waarmee in het vierde kwartaal van 2007 is gestart. De terinzagelegging van het voorontwerp bestemmingsplan Schiezone start naar verwachting in het voorjaar van 2008. Eventueel zal gebruik gemaakt worden van een artikel 19-procedure om de uitvoering sneller te doen starten. Ter voorkoming van ongewenste ontwikkelingen in het gebied is vooruitlopend op het nieuwe bestemmingsplan een Voorbereidingsbesluit genomen.

Vlinderstrik

Afgelopen periode is besloten om tijd in te ruimen voor een extra verdiepingsslag van het ruimtelijke plan. Het betreft nog steeds een masterplan voor de integrale ontwikkeling van ca. 140 ha openbaar toegankelijk natuur- en recreatiegebied. Het plan moet de openheid en het landschappelijke karakter van het gebied behouden en waar nodig terugbrengen. Dwars door het gebied komt een duidelijk herkenbare verbindingsroute voor fietsers en wandelaars. Tevens biedt het plan ruimte voor de ecologische verbinding (zone). De verdiepingsslag heeft de kwaliteit van het (concept) plan verhoogd en heeft nu voldoende detailniveau om een open discussie te voeren met bewoners en bedrijven, maatschappelijke organisaties en anderszins belanghebbenden. Met potentiële beheerders voert Rotterdam al gesprekken, maar er zijn nog geen afspraken gemaakt. Na verdere gesprekken met de omgeving over de invulling van de Vlinderstrik, zou het plan in het voorjaar van 2008 definitief gemaakt moeten worden. Direct daarna kunnen dan de procedures, waaronder mogelijkheden voor inspraak, van start om het bestemmingsplan aan te passen zodat het project uitgevoerd kan worden. In 2010 moet die uitvoering vervolgens van start kunnen.

De ontwikkeling van beide gebieden is afgestemd op de in het Regionaal Structuurplan en Streekplan (RR2020) neergelegde doelstelling van beide gebieden als groene (fiets)verbinding aan de noordkant van Rotterdam. Voor genoemde partijen is de ontwikkeling van de in de PKB opgenomen doelstelling het minimale ambitieniveau voor beide gebieden.

Communicatie

Schiezone

Aansluitend op eerdere communicatieactiviteiten is er in oktober 2007 een informatieavond georganiseerd waarbij de bewoners, bedrijven en betrokkenen van de Schiezone geïnformeerd zijn over het Masterplan en de vervolgprocedures. Hierbij is tevens een folder uitgebracht met een verwijzing naar de website www.kiezenvoorgroen.nl. Op dit moment is een publieksvriendelijke versie van het Masterplan Schiezone in de maak die ook op de website verschijnt. De website bevat up-to-date informatie over het Masterplan Schiezone, waarbij geïnteresseerden zowel de presentaties als het verslag van de participatie-avonden kunnen terugvinden. Ook op individueel niveau heeft de gemeente Rotterdam en Natuurmonumenten goed contact met de bewoners en betrokkenen. Via diverse kanalen (mail, telefoon en website) staan alle communicatielijnen op dit moment open.

Vlinderstrik

Gesprekken met enkele maatschappelijke organisaties medio 2007 zijn mede aanleiding geweest tot de inhoudelijke verdiepingsslag. Aansluitend is ingezet op een stevig participatietraject. In november is een grote informatieavond gehouden, waarbij ca. 200 mensen aanwezig waren. In december vond een vervolgbijeenkomst plaats, waarbij ca. 45 geïnteresseerden met de projectorganisatie hebben gediscussieerd over de voorlopige plannen, specifiek inhoudelijke onderdelen daarvan en de betrokkenheid van bewoners/belangstellenden. Algemene teneur: mensen zijn heel erg betrokken, ook zeer kritisch, maar wel positief! Begin 2008 gaat de organisatie verder met de planvorming en het participatietraject.

Grondverwerving

Naast het inbrengen van Rotterdamse grond zullen in de Schiezone gronden van twee particuliere eigenaren aangekocht moeten worden. Hoewel gesprekken en onderhandelingen hierover reeds plaatsvinden heeft grondverwerving in deze periode niet plaatsgevonden. De pachtcontracten met de gebruikers in het gebied zijn wel per 31 december 2007 opgezegd. De visie van Natuurmonumenten op het gebied biedt tijdelijk nog mogelijkheden voor voortgezet gebruik.

In de Vlinderstrik heeft de gemeente Rotterdam al veel hectares in bezit. Deze Rotterdamse gronden worden ingebracht. Tevens zullen er gronden van diverse eigenaren aangekocht moeten worden. Hiervoor is een verwervingsstrategie opgesteld. Het beschikbaar komen van de PMR-gelden is hierin in principe leidend, maar er wordt ook rekening gehouden met de bedrijfseconomische perspectieven van eigenaren en ondernemers. De verwervingsstrategie biedt ook in communicatieve zin duidelijkheid aan eigenaren over de wensplanning van de aankopen.

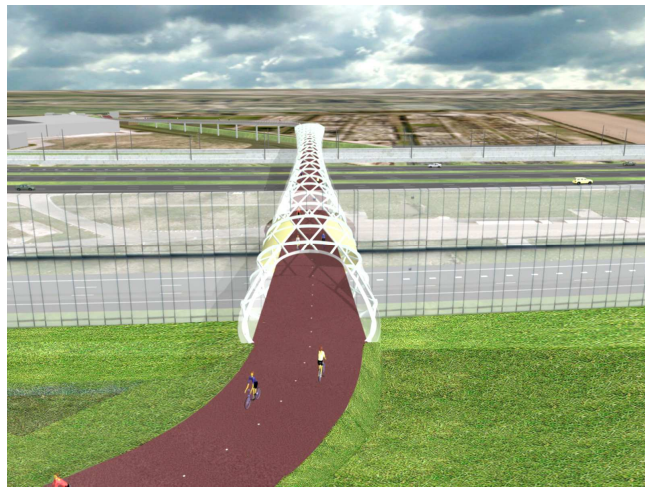
- PKB-doel: Groene Verbinding: verbinding voor langzaam verkeer over infrastructuurbundel

Organisatie

Voor het deelproject Groene Verbinding geldt dat er gelet op de aard van het project voor gekozen is om de bestuurlijke afstemming en de communicatie via de projectorganisatie van het deelproject Landschapspark Buytenland te laten lopen.

Planvorming

De Stadsregio Rotterdam heeft in september 2006 het Ingenieursbureau Gemeentewerken opdracht gegeven een architectonisch voorontwerp te maken voor de Groene Verbinding en het proces rondom de Groene Verbinding te coördineren. Het voorontwerpfasedocument voor de hoofdo overspanning over de A15 is in oktober 2007 opgeleverd en door het dagelijks bestuur van de stadsregio vastgesteld. De reacties van de gemeente Albrandswaard, de gemeente Rotterdam, ProRail en Rijkswaterstaat op het voorontwerp worden meegenomen in de definitieve ontwerpfase. Het voorontwerp is afgestemd met andere ontwikkelingstrajecten in de projectomgeving van de Groene Verbinding, zoals de verbreding van de A15 en het 13 meter hoge geluidsscherm ten behoeve van de woningbouwlocatie Portland.

Onduidelijkheid over het tracé van fiets- en wandelpad aan de zuidzijde vanaf de aanlanding is weggenomen.

Met de gemeente Albrandswaard en de Ontwikkelmaatschappij Midden IJsselmonde (OMMIJ) zijn eerste afspraken gemaakt over het doorsteken van het geluidsscherm en de aantakking op het regionale fietsroutenetwerk en de tracékeuze naar de Rhoonse Baan. De gemeente Albrandswaard zal voor dit onderdeel het ontwerp verder uitwerken. Met ProRail vindt nog afstemming plaats over technische uitgangspunten aan constructies boven het spoor en over de wijze van aanbesteden. Heel recent is duidelijk geworden dat door de aanwezigheid van twee voedingssecties 25 KV voor de Betuweroute mogelijk een verhoging van de Groene Verbinding nodig is. In overleg met Prorail wordt naar een passende oplossing gezocht waarbij vastgehouden kan worden aan de bestaande hoogte van de Groene Verbinding. Deze zal verwerkt worden in het definitieve ontwerp van de Groene Verbinding. Het architectonisch ontwerp is in september 2007 een eerste keer gepresenteerd in de welstandcommissies van de gemeente Rotterdam en de gemeente Albrandswaard en daar goed ontvangen. Bij de afronding van het definitieve ontwerp zullen de welstandcommissies hun definitieve oordeel geven.

De werkzaamheden voor de komende periode richten zich met name op het maken van het definitieve ontwerp voor de Groene Verbinding. Hierin zullen ook de inpassingsvisie over de Betuweroute, de passage van het geluidsscherm aan de kant van de gemeente Albrandswaard, de afwikkeling van de route langs het dijklichaam aan de Rotterdamse kant en de passage over de Koedood nader geconcretiseerd worden.

Afspraken over de realisatie en het beheer en onderhoud van de Groene Verbinding met derden worden vastgelegd in uitvoeringsovereenkomsten. Het gaat om uitvoeringsovereenkomsten met de gemeente Rotterdam, de gemeente Albrandswaard, Rijkswaterstaat en ProRail. Waterschap Hollandse Delta heeft aangegeven de afspraken alleen via de vergunningverlening te willen vastleggen. Ondertekening van de eerste uitvoeringsovereenkomst met Rijkswaterstaat is voorzien in februari 2008. De overige uitvoeringsovereenkomsten staan gepland voor maart 2008. De planning is erop gericht in 2009 te starten met de uitvoering. Hiermee wordt gelijk opgetrokken met de andere PMR/750 ha deelprojecten. Dit betekent dat om op tijd met de RO-procedures en vergunningen te kunnen beginnen uiterlijk begin 2008 wordt gestart met het definitieve ontwerp.

Communicatie

Voor de Groene Verbinding is een communicatieplan gemaakt. Tijdens de definitieve ontwerpfase en voorafgaand aan de ruimtelijke orderingsprocedures zal actief naar buiten toe gecommuniceerd worden over de Groene Verbinding.

Routereservering Groene Verbinding

Planning

De uitvoering van het Programma PMR/750ha beslaat een periode van 15 jaar. In het Uitvoeringsprogramma PMR/750ha is een planning opgenomen voor de afzonderlijke deelprojecten van PMR/750ha.

De provincie Zuid-Holland, de gemeente Rotterdam en de Stadsregio Rotterdam hebben in 2007 een strategische procedureplanning opgesteld die inzicht geeft in de te doorlopen vergunning- en RO-procedures, hun onderlinge samenhang en de externe samenhang in PMR-kader. De planning is erop gericht dat de voorontwerp-bestemmingsplannen voor de deelprojecten van PMR/750ha zijn vastgesteld wanneer het Bestemmingsplan Maasvlakte 2 bij de Raad van State ligt (vierde kwartaal 2008).

Op hoofdlijnen ziet de planning er als volgt uit:

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Verwerving																
Inrichting																
Beheer																
Groene Verbinding																
Toekomstig beheer																

Bron: Basisrapportage Project Mainportontwikkeling Rotterdam per peildatum 1/9-2006

Scope / doelstellingen

Er hebben zich in de verslagperiode geen ontwikkelingen voorgedaan die aanleiding geven tot scopewijzigingen. Ook de scope van de PMR-opgave in de Vlinderstrik (100ha) is ongewijzigd. De ambitie is nog steeds om de gehele Zuid- en Schiebroekse Polder integraal tot natuur- en recreatiegebied te ontwikkelen (meer dan de in de PKB vastgelegde 100ha). Deze ambitie wordt ingegeven door het belang van het gebied op lokale en regionale schaal. Een integrale natuur- en recreatieontwikkeling voor de gehele Zuid- en Schiebroekse polder bestrijkt samen ongeveer 140ha.

Financiën

Aangezien het Programma aan het begin staat van de uitvoeringsfase zijn er nog geen grote uitgaven gedaan ten laste van het programmabudget (peildatum 31 december 2007).

Voor de programmasturing op de 750ha en voor het deelproject Buytenland is € 117 miljoen (prijspeil 2002) beschikbaar. De eerste grondexploitatie laat zien dat het ruimtelijk plan in principe uitvoerbaar is. Wel zal het noodzakelijk zijn om prioriteiten te stellen bij de grondverwerving, de kwaliteit van de inrichting en bij het beheer (zie de risicoparagraaf).

Voor de twee projecten in de Noordrand van Rotterdam is € 30,5 miljoen (prijspeil 2002) beschikbaar. Daarbij is een verdeling van de gelden gemaakt tussen de Schiezone (50ha) en de Zuid- en Schiebroekse Polder (100ha). De (financieel sluitende) grondexploitatie Schiezone is bij de vaststelling van het masterplan in uitvoering gegaan. Het in ontwikkeling zijnde ruimtelijke plan voor de Vlinderstrik is in principe binnen het budget uitvoerbaar. Daarvan is de ontwikkeling van 100 hectare financieel zeker gesteld. Daarnaast zullen ten behoeve van de genoemde integrale ambitie aanvullende middelen worden gezocht. De gemeente Rotterdam en de Stadsregio Rotterdam hebben de bereidheid

getoond financieel elk een derde van deze extra ambitie te financieren. De provincie Zuid-Holland is benaderd voor eenzelfde bijdrage. Deze ambitie brengt de realisatie van de PMR-opgave conform de afspraken in de UWO echter niet in gevaar.

De kostenraming voor de Groene Verbinding is bij oplevering van het voorontwerpfasedocument (oktober 2007) aangepast op basis van de nieuwste inzichten. Verschillende kostenposten zijn hoger geworden door hogere bouwkosten of onderhoudskosten maar deze vallen weg tegen meevallers en doordat de risicoreservering van 25% naar 20% is teruggebracht. Hierdoor is de kostenraming ten opzichte van augustus 2006 slechts met circa € 150.000 toegenomen en bedraagt nu € 23,3 miljoen (prijspeil augustus 2007). Daarmee is de realisatie van de Groene Verbinding binnen het taakstellend budget uitvoerbaar.

Risico's

Risicoanalyse maakt integraal onderdeel uit van het programma- en projectmanagement. Jaarlijks vindt overleg met LNV plaats over de vraag hoe om te gaan met de risicoparagraaf. Elk jaar volgt een actualisatie van de eerder uitgevoerde risicoanalyse voor PMR/750ha. De vier deelprojecten van PMR/750ha hebben verschillende risicoprofielen. Zo beschikt de gemeente Rotterdam als projecttrekker van de Noordrand over een groot deel van de gronden in de Noordrand. Daarmee is het risico voor de gemeente Rotterdam in relatie tot de grondverwerving voor de Noordrand kleiner dan het risico voor de provincie Zuid-Holland in relatie tot de grondverwerving voor het deelproject Landschapspark Buytenland. De in het kader van PMR/750ha beschikbaar gestelde gelden voor de uitvoering van 750ha natuur- en recreatiegebied zijn bedoeld voor verwerving, inrichting en beheer van de gebieden. De projecten worden budgetgestuurd uitgevoerd. Per deelproject van PMR/750ha volgt hieronder een overzicht met de meest belangrijke risico's en bijpassende beheersmaatregelen.

Landschapspark Buytenland

In het vierde kwartaal van 2007 is een kwantitatieve risicoanalyse voor het deelproject Landschapspark Buytenland uitgevoerd. Belangrijke input hiervoor vormde een in de verslagperiode opgestelde Grondexploitatiebegroting, die is opgesteld op basis van drie varianten uit het basisplan voor het Landschapspark Buytenland.

De belangrijkste risico's voor Landschapspark Buytenland in deze fase van de planvorming:

- Om te verkennen of er sprake kan zijn van een financiële tekortsituatie, zijn met behulp van een daarvoor opgestelde businesscase verschillende scenario's doorgerekend. Belangrijke variabelen daarbij zijn het tempo in grondverwerving, de toepassing van treasury, de verhouding tussen de omvang van aan te kopen gronden tot zelfrealisatie en andere optimalisatiemogelijkheden. Het beeld dat volgt na het doorrekenen van diverse scenario's maakt duidelijk dat in geval er sprake is van een tekort dit mogelijk gedicht kan worden;
- Diverse aspecten m.b.t. de grondverwerving: een mogelijk hogere prijsindex op te verwerven gronden, een mogelijk hogere schadeloosstelling voor bedrijven, eventuele vertraging op de verwerving van gronden en een mogelijk te laag ingeschatte kostenpost voor bodemonderzoek naar vervuiling. Mochten deze risico's zich voordoen, dan is een belangrijke beheersmaatregel het maken van keuzes inzake de omvang van het te verwerven gebied en de mogelijkheid tot zelfrealisatie. Met de vestiging van het voorkeursrecht voor het Landschapspark Buytenland door de gemeenteraad van Albrandswaard is een belangrijke beheersmaatregel genomen om meer grip te krijgen op de lokale grondmarkt;

- Gelet op de mogelijk hogere kosten voor de grondverwerving resteert er minder budget voor beheer en inrichting en is er minder ruimte in het budget om onvoorziene risico's te dekken. De belangrijkste beheersmaatregel betreft het maken van keuzes inzake de omvang van het te verwerven gebied en de mogelijkheid tot zelfrealisatie (zie ook voorgaande punten). Door de beheerkosten mee te nemen in de aanbesteding van de planrealisatie (PPS-contract) kan mogelijk een kostenbesparing op de beheeruitgaven gerealiseerd worden;
- Het planologisch zwaartepunt dat als gevolg van het herstel van de PKB op het niveau van de gemeenten ligt. Het risico daarbij is dat de (inspraak)procedures bij het bestemmingsplan (en m.e.r.) mogelijk leiden tot vertraging, waarbij het risico vele malen groter wordt wanneer het PKB-plangebied van 600ha en het aanpalende gebied op Midden-IJsselmonde procedureel aan elkaar worden gekoppeld. De provincie Zuid-Holland kiest voor een oplossingsrichting waarbij de provincie zich beperkt tot het PKB-plangebied van 600ha, mede omdat de scope en budgettering zich beperken tot dit gebied. Met de vaststelling van de richtlijnen voor het MER door de gemeenteraad van Albrandswaard, is een belangrijke beheersmaatregel genomen, aangezien hiermee uitgangspunten zijn vastgelegd waaraan het bestemmingsplan zal moeten voldoen;
- Het behoud van het maatschappelijk draagvlak. Het risico van ontbreken van maatschappelijk draagvlak wordt beheerst door het organiseren van een professionele communicatie naar direct betrokkenen en maatschappelijke partijen.

Schiezone en Vlinderstrik

De belangrijkste risico's voor de Noordrand deelprojecten in deze fase van de planvorming:

- Het behoud van het maatschappelijk draagvlak is belangrijk. De communicatie heeft tot doel zowel tijdens de planvorming als de realisatie mee te helpen draagvlak te creëren voor de plannen en een goede dialoog met de omgeving aan te gaan. Hierin staat transparantie, integriteit en verloop volgens democratische spelregels centraal;
- Via bestemmingsplannen moet de ontwikkeling planologisch worden geborgd. Dit vergt tijd, met een risico op ongewenste vertraging. De projectorganisatie zet in op een snel en zorgvuldig planologisch traject met ruimte voor voldoende maatschappelijke betrokkenheid;
- Het PMR-budget wordt verspreid over enkele jaren beschikbaar gesteld. De uitvoering van de projecten vertoont daarmee in principe eenzelfde fasering. Langjarige spreiding van de uitvoering zorgt voor risico's bij de planologische procedures, op sterke prijs- en rentestijgingen en het behoud van maatschappelijk draagvlak. Rotterdam overweegt voorfinanciering om de uitvoering te versnellen;
- Om de PMR-opgave conform de UWO te realiseren, dienen particuliere gronden te worden aangekocht. Hoewel waar mogelijk wordt aangekocht op minnelijke basis, kan met een nieuw bestemmingsplan ook tot onteigening worden overgegaan. Het volgen van deze procedure heeft consequenties voor de planning; de verwerving van deze gronden zal dan 1 tot 2 jaar later plaats kunnen vinden;
- De in de PKB aangegeven begrenzing – te weten het zoekgebied voor de 100ha in de Zuid- en Schiebroekse Polder – volgt niet de logische begrenzing van percelen. De percelen van de in te brengen (Rotterdamse) en de aan te kopen (particuliere) grond in de Vlinderstrik lopen door in de aangrenzende reserveringszone van de toekomstige A13/16. Mogelijk leidt dit tot gedwongen aankopen buiten het PKB-gebied. Binnen het projectbudget voor de Schiebroekse Polder en Zuidpolder – conform de UWO PMR/750ha – is geen rekening gehouden met een kostenpost voor deze gronden in de reserveringszone.

Voortschrijdend inzicht bij de volgende fase van de planvorming zal de meer projectinhoudelijke risico's zichtbaar maken.

Groene Verbinding

De belangrijkste risico's voor de Groene Verbinding in deze fase van de planvorming:

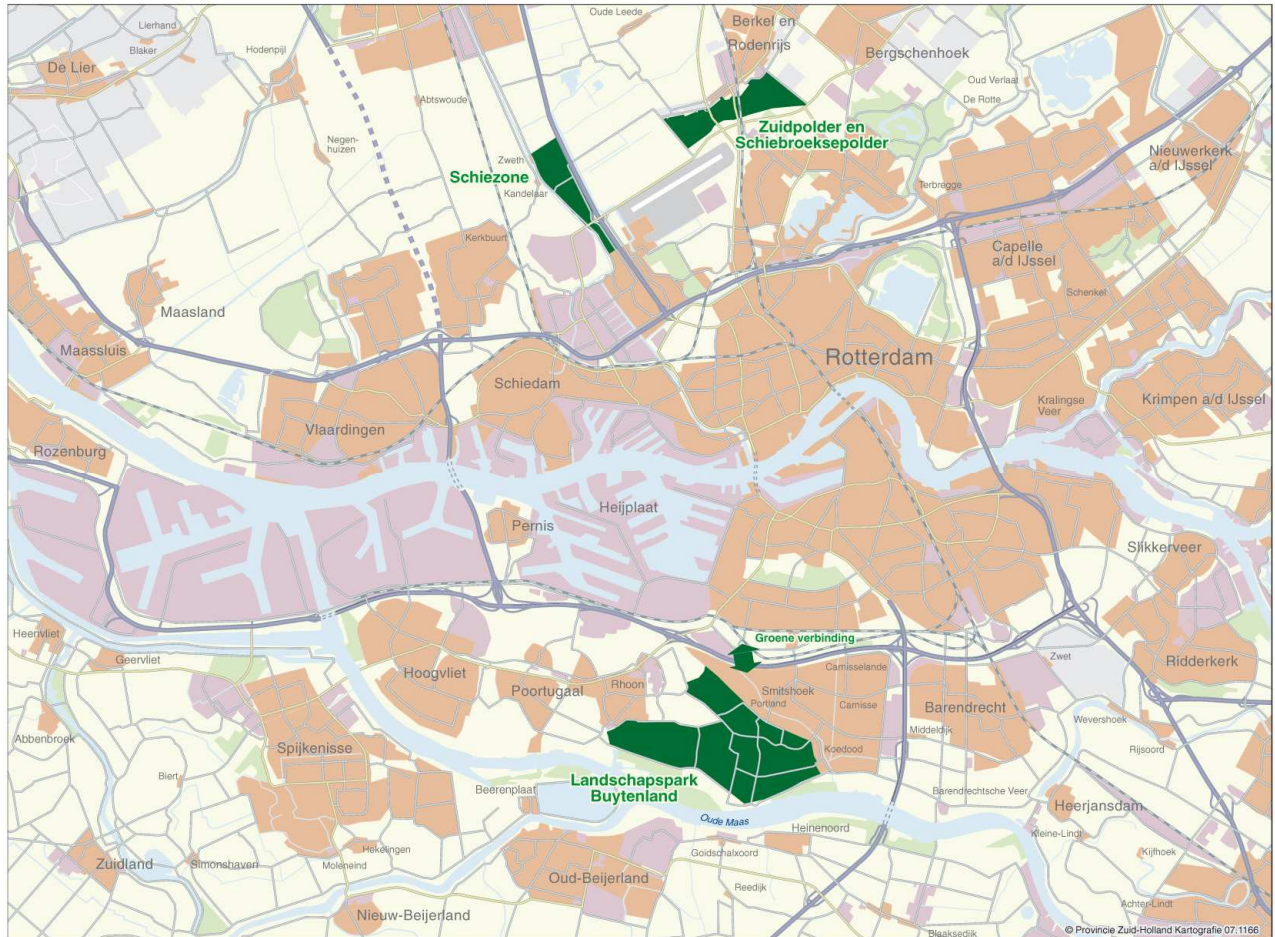
- Vertraging in de realisatie kan ontstaan door het niet tijdig verkrijgen van benodigde bouwvergunningen en instemming van de welstand/bouw en woningtoezicht. De beoordelende instanties worden daarom gedurende het ontwerpproces aan de hand van voorbesprekingen op de hoogte gehouden van de voortgang rondom de Groene Verbinding;
- Maatschappelijk draagvlak is ook voor de Groene Verbinding een belangrijk aandachtspunt. Voorafgaand aan de RO-procedures en vergunningenaanvraag zal actief gecommuniceerd worden met de omgeving. Verder vindt afstemming plaats met de communicatie rondom het deelproject Landschapspark Buytenland;
- Voor de start van de uitvoering moet het beheer en onderhoud van de Groene Verbinding duurzaam geregeld zijn. Hier zijn veel partijen bij betrokken waardoor risico op vertraging van de uitvoering ontstaat. De beoogde beheerders zijn betrokken bij het maken van het definitieve ontwerp van de Groene Verbinding. In het eerst half jaar van 2008 wordt gewerkt aan een voorstel voor een uitvoeringsovereenkomst voor beheer en onderhoud van de Groene Verbinding.

Organisatie en kwaliteit

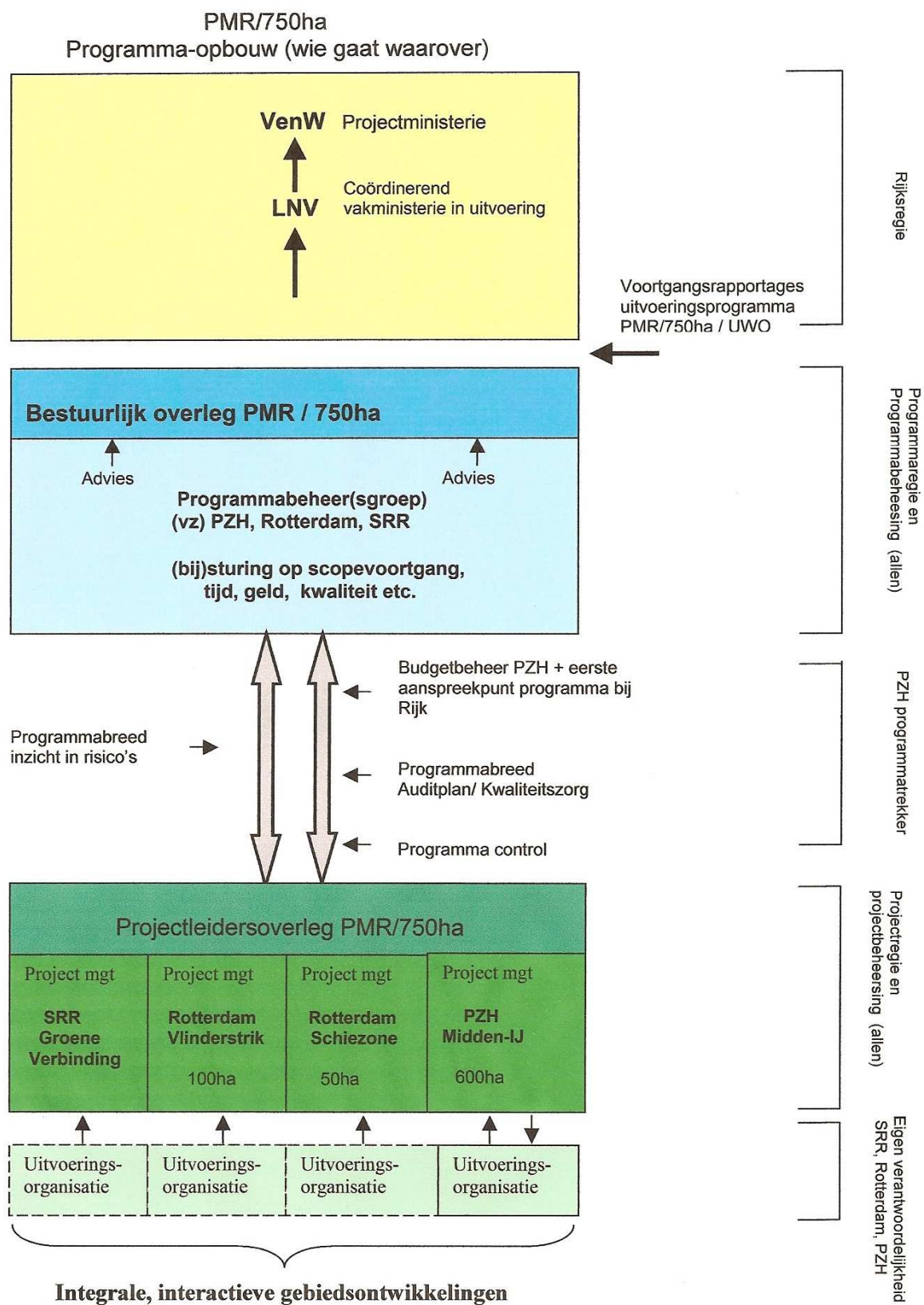
In het kader van de kwaliteitszorg zal de samenhang tussen de genoemde onderdelen van PMR/750ha periodiek worden getoetst aan de hand van audits. In het vierde kwartaal van 2007 hebben de provincie Zuid-Holland, de gemeente Rotterdam en de Stadsregio Rotterdam met de ministeries van LNV en Verkeer en Waterstaat afspraken gemaakt over de uitvoering van audits en deze vastgelegd in een Auditplan 2008. Afsproken is dat de provincie, de gemeente en de stadsregio op basis van het vastgestelde auditplan zelf een audit voor het programma en de deelprojecten van PMR/750ha laten uitvoeren en de auditrapportage in juni 2008 opleveren. De uitkomsten worden verwerkt in de Vierde Voortgangsrapportage PMR/750ha.

Gelet op het feit dat een door het Rijk op te stellen controleprotocol PMR/750ha voor de door de accountants van provincie, gemeente en stadsregio uit te voeren accountantscontroles nog ontbreekt, is met de ministeries van LNV en Verkeer en Waterstaat de afspraak gemaakt dat de drie accountantsverklaringen voor PMR/750ha over het jaar 2007 bij de Vierde Voortgangsrapportage PMR/750ha zullen worden gevoegd. Daarbij wordt ook op basis van een nog in overleg met LNV en Verkeer en Waterstaat vast te stellen financieel format meer uitgebreid gerapporteerd over de financiën.

Bijlage 1: overzichtskaart met deelprojecten PMR/750ha

Bijlage 2: programmabeheersstructuur PMR/750ha

Bijlage 3: mijlpalen planvorming deelproject Buytenland

= Bereikte mijlpalen in 2007

= Geplande mijlpalen in 2008

= Aanvaarding MER door gemeenteraad Albrandswaard

Augustus 2007		Startnotitie MER vastgesteld in GS
November 2007		Advies richtlijnen MER door Cie. MER
December 2007		Richtlijnen MER vastgesteld door gem. raad Albrandswaard
Maart 2008		Alternatieven MER door Stuurgroep Buytenland vastgesteld
Mei 2008		Stuurgroep ingestemd met MMA en (daarna) informatiebijeenkomst
Augustus 2008		Stuurgroep ingestemd met Voorkeursalternatief (VKA) en voorontwerp-bestemmingsplan
Oktober 2008		Aanvaarding MER door gemeenteraad Albrandswaard
November 2008		Ter inzagelegging MER en voorontwerp-bestemmingsplan